

УДК 37.016(035)
Д58

Серія «Бібліотечка школяра»
Заснована 2016 року

Д58 Довідник учня. 1–4 класи / упоряд. М. О. Володарська. — 2-ге вид., випр. — Харків : Вид. група «Основа», 2024. — 239, [1] с. : табл., іл. — (Серія «Бібліотечка школяра»).

ISBN 978-617-00-4223-1

Довідник містить основні відомості з курсу початкової школи («Українська мова та читання», «Математика», «Я досліджую світ»), дібрані відповідно до положень Концепції «Нова українська школа», вимог нового Державного стандарту початкової загальної освіти та чинних Типових програм. Текст видання відповідає нормам нової редакції Українського правопису (2019).

Довідкові матеріали, подані у формі запитань та відповідей, спрямовані на узагальнення, систематизацію та розширення знань учнів 1–4-х класів, формування в них навичок самостійної роботи із довідковою літературою.

Для учнів 1–4-х класів, учителів початкової школи, батьків здобувачів початкової освіти.

УДК 37.016(035)

Довідкове видання
Серія «Бібліотечка школяра»

ДОВІДНИК УЧНЯ.
1–4 класи

Упорядник
ВОЛОДАРСЬКА Марина Олександрівна
2-ге видання, виправлене

Відповідальний за видання А. В. Бойко

Підписано до друку 12.01.24. Формат 70×100/16.
Папір офсет. Гарнітура Міріад. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 19,50. Замовлення № 24-01.

ТОВ «Видавнича група "Основа"».
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7938 від 14.09.2023 р.

Україна,

61001 Харків, вул. Георгія Тарасенка, 66.

Тел. +38 (050) 468-49-75.

E-mail: office1@osnova.com.ua

<https://osnova.com.ua>

Телефон для замовлення: 0-800-505-212

(безкоштовно з мобільних та стаціонарних телефонів України).

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРИАДА-ПАК».

Харків, пров. Сімферопольський, 6.

Тел. (057) 703-12-21.

www.triada-pack.com, e-mail: sale@triada.kharkov.ua
ISO 9001:2015 № UA228351, FАMО TRIADA LLC (065445)

ISBN 978-617-00-4223-1

© Володарська М. О., упорядкування, 2019

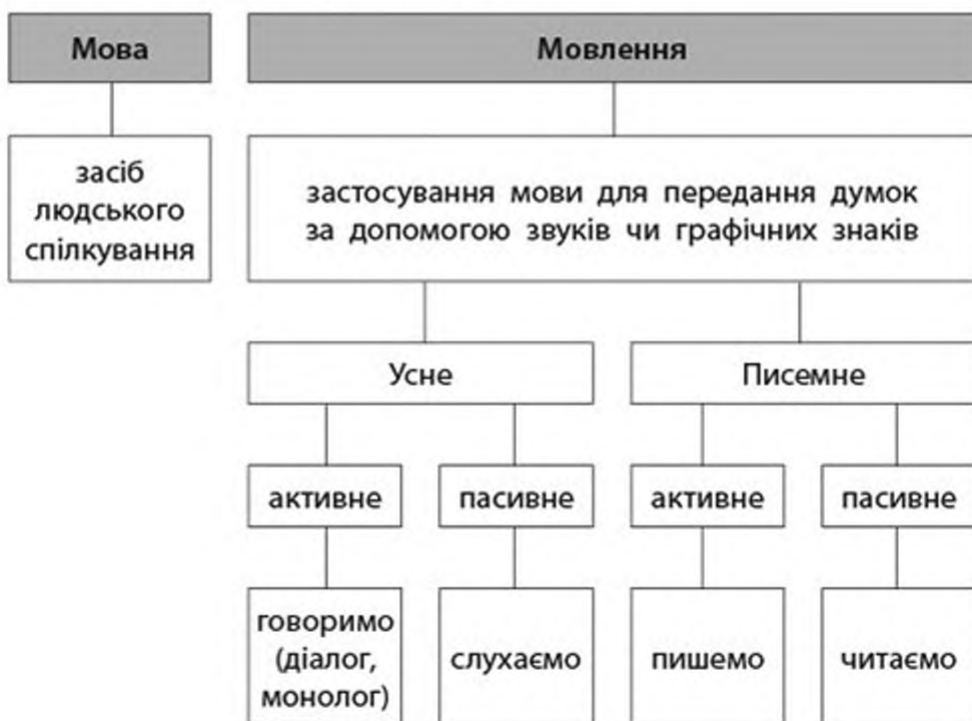
© ТОВ «Видавнича група "Основа"», 2024

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Мова й мовлення

? Що таке мова? Що таке мовлення?

? Що таке діалог?

Діалог — розмова двох або кількох осіб. Слова кожної особи називають *реплікою*.

Наприклад:

- Привіт! Ти записався на плавання?
- Так, перше заняття сьогодні о другій.
- Почекай мене після уроків, будь ласка.
- Добре. Я буду на вулиці, біля школи. Бувай!

ЗВЕРНИ УВАГУ!

Кожну репліку пиши з нового рядка. Перед реплікою став тире.

❖ Що таке монолог?

Монолог — мовлення однієї особи, звернене до слухачів або до себе.

Текст

❖ Що таке текст? Якими є його ознаки?

Об'єднані за змістом речення утворюють текст.

Наприклад:

Окремі речення:

Діло майстра величає. Серце матері добре та ніжне.

Текст:

У ЛІСІ

Навкруги стояла тиша. Ось павучок зачепився за кришталеве павутиння. Між соснами промайнула білка. Де її домівка? А скільки грибів довкола! Гарно восени в лісі!

Ознаки тексту:

- ◆ наявність теми, мети та головної думки;
- ◆ зв'язок речень за змістом;
- ◆ певна послідовність речень;
- ◆ використання мовних засобів (уживання займенників, синонімів, спільнокореневих слів);
- ◆ можна дібрати заголовок.

Числа. Дії з числами

? Що таке натуральний ряд чисел?

Числа, якими користуються під час лічби, наприклад книжок, називають натуральними числами.

Найменше натуральне число — 1.

Найбільшого натурального числа не існує.

Натуральний ряд — це послідовність усіх натуральних чисел:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12...

Як записують і читають числа?

Будь-яке натуральне число можна записати за допомогою десяти знаків-цифр: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Для нуля і перших дев'яти чисел уживають спеціальні назви: «нуль», «один», «два»... «дев'ять». Для наступного числа існує нове слово «десять» (слова «один, нуль» не говорять, хоча і записують його за допомогою одиниці і нуля: 10).

Будь-яке число від 11 до 99 зазвичай утворено з назв перших чисел: «одинадцять» (тобто один-на-десять), «тридцять один» (тобто три-десять-один) і т. ін. Для числа 100 вживають нове слово «сто». Усі найменування чисел від 101 до 999 складені, а для числа 1000 вводять нове слово — «тисяча». Далі теж — нові слова: «мільйон», «мільярд», «трильйон» тощо.

ЗВЕРНИ УВАГУ!

- ♦ 8 — одноцифрове число, тому що його записують однією цифрою — 8.
- ♦ 16 — двоцифрове число, тому що його записують двома цифрами — 1 і 6.
- ♦ 100 — трицифрове число, тому що його записують трьома цифрами — 1, 0 і 0.

❓ Що таке розряди й класи?

Систему числення, якою ми користуємось, називають десятковою. Десяткова система числення є позиційною, тобто значення цифри залежить від її позиції (від місця в записі числа).

Для зручності читання багатоцифрових чисел їх розподіляють на класи: праворуч відокремлюють три цифри (перший клас), потім — ще три (другий) і т. ін. Кожен клас має три розряди: одиниці, десятки й сотні.

III клас			II клас			I клас		
Клас мільйонів			Клас тисяч			Клас одиниць		
3 розряд	2 розряд	1 розряд	3 розряд	2 розряд	1 розряд	3 розряд	2 розряд	1 розряд
Сотні мільйонів	Десятки мільйонів	Одиниці мільйонів	Сотні тисяч	Десятки тисяч	Одиниці тисяч	Сотні	Десятки	Одиниці
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Світ, у якому ти живеш

? Що таке світ?

Світ — це люди і все, що існує навколо них.

Що називають об'єктами?

Усе, з чого утворено світ, називають об'єктами.

Що таке навколишній світ?

Навколишній світ — це жива й нежива природа та предмети, виготовлені руками людей.

? Що таке природа?

Усе, що оточує людину й не виготовлене її руками,— це **природа**. Наприклад: Сонце, зорі, повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, людина.

Природа є жива й нежива. Рослини, тварини і люди — це *жива природа*. Сонце, Місяць, зорі, повітря, вода, ґрунт — це *нежива природа*.

Людину, яка вивчає природу, називають *природодослідником*, або *натуралістом*.

? Як людина досліджує світ?

Світ досліджують за допомогою спостережень, дослідів, вимірювань та експериментів. Дослідження проводять за допомогою спеціальних пристроїв (спеціального обладнання) та органів чуття (засобів пізнання світу).

Що означає спостерігати?

Спостерігати — це уважно розглядати предмети та зміни, які відбуваються довкола. Уміння спостерігати важливе для кожного дослідника. Усі дослідники занотовують результати своїх досліджень.

Наприклад, спостерігати за поведінкою птахів.

Що таке дослід?

Дослід — це відтворення явища за певних умов з метою дослідження.

Наприклад, досліди з магнітами, мета яких — з'ясувати, які предмети вони притягують, а які — ні.

Що таке вимірювання?

Вимірювання — це метод дослідження, який допомагає людині пізнавати навколишній світ.

Наприклад, вимірювання температури повітря.

Що таке експеримент?

Експеримент — це дослідження, що містить припущення (гіпотезу), його (ii) перевірку та висновок.

ЗВЕРНИ УВАГУ!

Під час спостережень людина не втручається у процес, а під час дослідів та експериментів — втручається.

Досліди та експерименти обов'язково містять спостереження.

Слід розрізняти дослідження природи та споглядання (милування нею)!

ТІЛА Й РЕЧОВИНИ

❖ Що називають тілом?

Будь-який предмет, організм називають тілом. Усі тіла можна розподілити на дві групи: природні та рукотворні.